

Kapitola XI.

Vlastnosti regulárních jazyků

Pumping lemma pro RJ

Myšlenka: Pumping lemma ukazuje nekonečné iterace některých podřetězců v řetězcích v RJ.

- Necht' L je RJ. Pak existuje $k \geq 1$ takové, že: **pokud** $z \in L$ a $|z| \geq k$, **pak** existuje $u, v, w: z = uvw$,
1) $v \neq \varepsilon$ 2) $|uv| \leq k$ 3) pro každé $m \geq 0$, $uv^m w \in L$

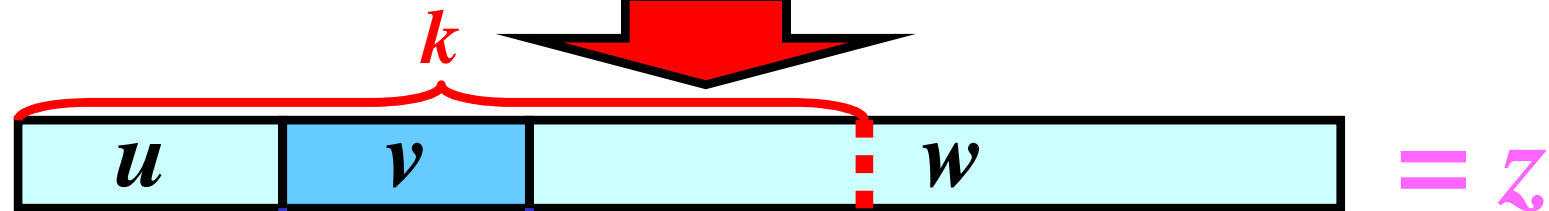
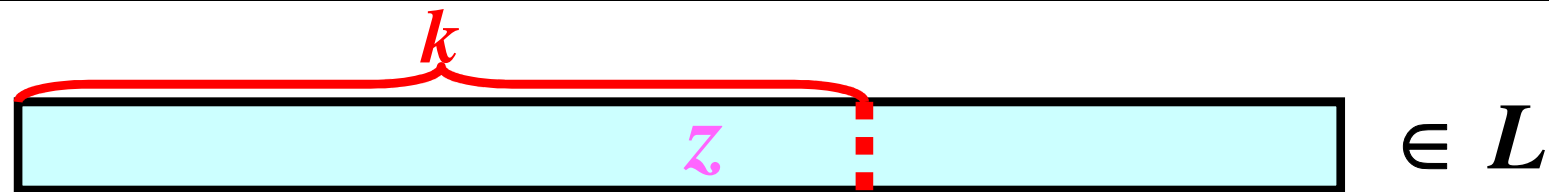
Příklad: pro RV $r = ab^*c$, $L(r)$ je *regulární*.

Pro tento jazyk existuje $k = 3$ takové, že 1), 2) a 3) platí.

- pro $z = \underset{\substack{\downarrow \text{orange} \\ u}}{a} \underset{\substack{\downarrow \text{blue} \\ v}}{b} \underset{\substack{\downarrow \text{green} \\ w}}{c}$: $z \in L(r)$ a $|z| \geq 3$:
 $uv^0w = ab^0c = ac \in L(r)$
 $uv^1w = ab^1c = abc \in L(r)$
 $uv^2w = ab^2c = abbc \in L(r)$
 $\vdots$
 $v \neq \varepsilon, |uv| = 2 \leq 3$
- pro $z = \underset{\substack{\downarrow \text{orange} \\ u}}{a} \underset{\substack{\downarrow \text{blue} \\ v}}{bb} \underset{\substack{\downarrow \text{green} \\ w}}{c}$: $z \in L(r)$ a $|z| \geq 3$:
 $uv^0w = ab^0bc = abc \in L(r)$
 $uv^1w = ab^1bc = abbc \in L(r)$
 $uv^2w = ab^2bc = abbbc \in L(r)$
 $\vdots$
 $v \neq \varepsilon, |uv| = 2 \leq 3$

Pumping lemma: Ilustrace

- L = libovolný regulární jazyk:

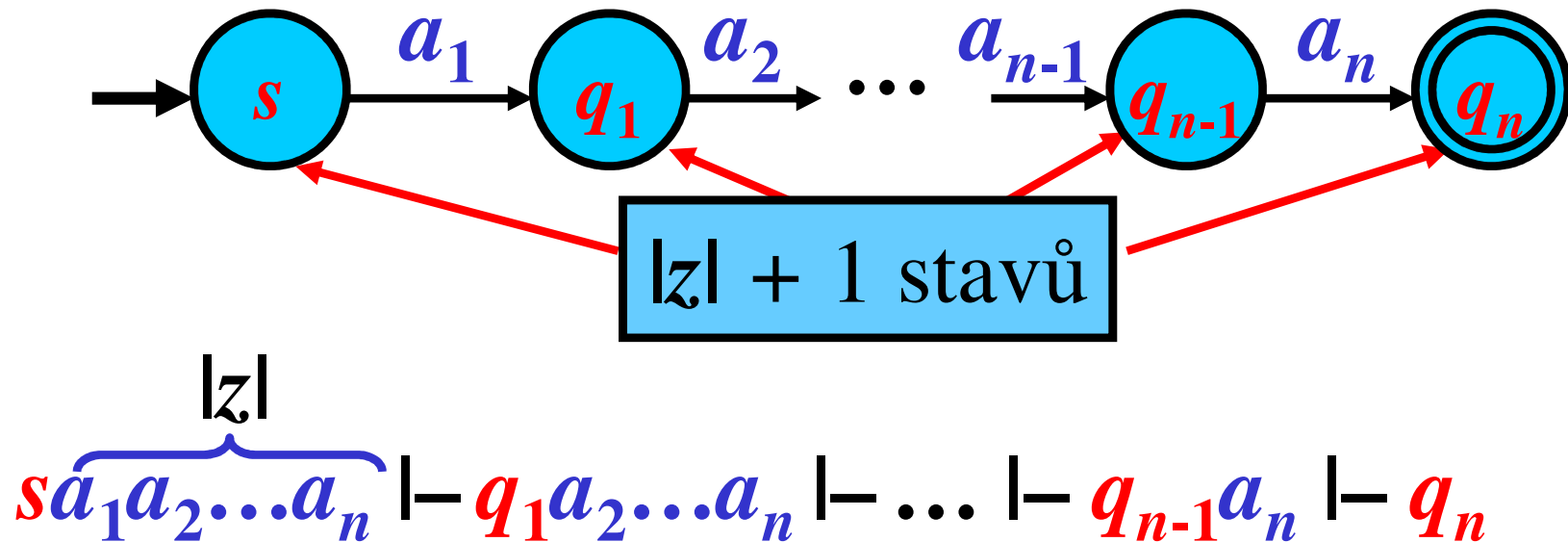
- 1) $v \neq \varepsilon$
- 2) $|v| \leq k$

...

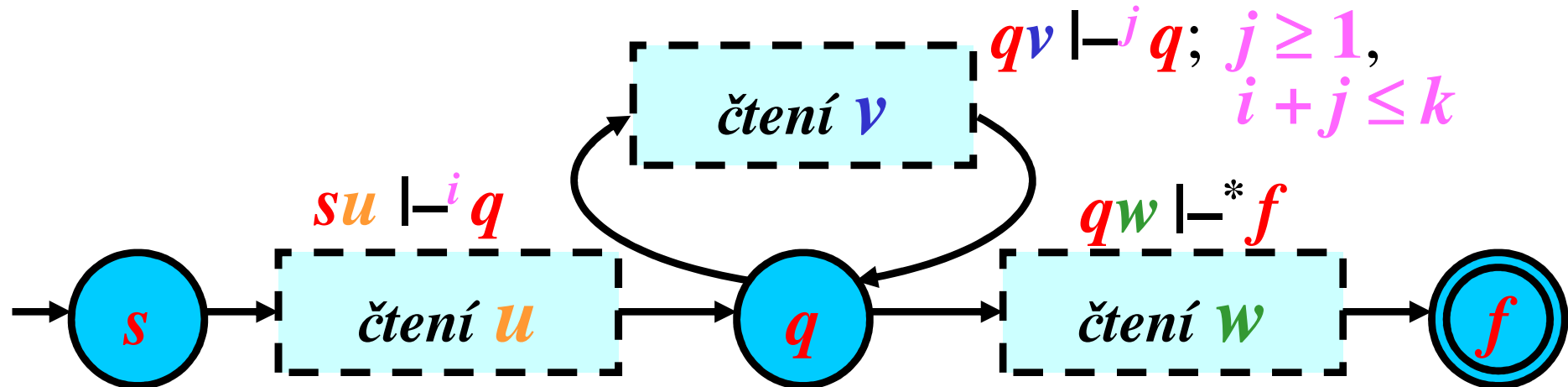
Důkaz pumping lemma 1/3

- Necht' L je libovolný regulární jazyk. Potom existuje **DKA** $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$ a $L = L(M)$.
- Pro $z \in L(M)$, M provede $|z|$ přechodů a M navštíví $|z| + 1$ stavů:
- pro $z = a_1 a_2 \dots a_n$:

Důkaz pumping lemma 2/3

- Necht' $k = \text{card}(Q)$ (celkový počet stavů v M).
Pro každé $z \in L$ a $|z| \geq k$, M navštíví nejméně $k + 1$ stavů. Protože $k + 1 > \text{card}(Q)$, musí existovat stav q , který M navštíví nejméně dvakrát.
- Pro z existuje u, v, w takové, že: $z = uvw$:

Celkově:

$$sz = suvw \vdash^i qvw \vdash^j qw \vdash^* f, f \in F$$

Důkaz pumping lemma 3/3

- Obecně tedy M může provést přechody:
 ① $su \vdash^i q$;   ② $qv \vdash^j q$;   ③ $qw \vdash^* f, f \in F$, tedy:
 • pro $m = 0$, $uv^m w = uv^0 w = uw$,

$$\overset{\textcircled{1.}}{suw} \vdash^i \overset{\textcircled{3.}}{qw} \vdash^* f, f \in F$$

- pro každé $m > 0$,

$$\overset{\textcircled{1.}}{su} v^m w \vdash^i \overset{\textcircled{2.}}{qv^m} w \vdash^j \overset{\textcircled{2.}}{qv^{m-1}} w \vdash^j \dots \vdash^j \overset{\textcircled{3.}}{qw} \vdash^* f, f \in F$$

Celkově:

- 1) $qv \vdash^j q, j \geq 1$; proto $|v| \geq 1$, tedy $v \neq \varepsilon$
- 2) $su \vdash^i qv \vdash^j q, i + j \leq k$; proto $|uv| \leq k$
- 3) Pro každé $m \geq 0$: $su v^m w \vdash^* f, f \in F$, proto $uv^m w \in L$

CBD

Pumping lemma: Aplikace I.

- Pomocí pumping lemma pro RJ často provádíme důkaz sporem, že daný jazyk **není** regulární:

Předpokládejme, že L je regulární

Uvažujme PL konstantu k a vyberme $z \in L$, jehož délka je závislá na k tak, že $|z| \geq k$ je vždy pravdivé

Pro všechny dekompozice z na uvw , $v \neq \varepsilon$, $|uv| \leq k$ ukážeme:
 existuje $m \geq 0$, pro které $uv^m w \notin L$;
 ale podle PL platí vztah: $uv^m w \in L$ } **SPOR**

špatný předpoklad

Proto
 L není regulární

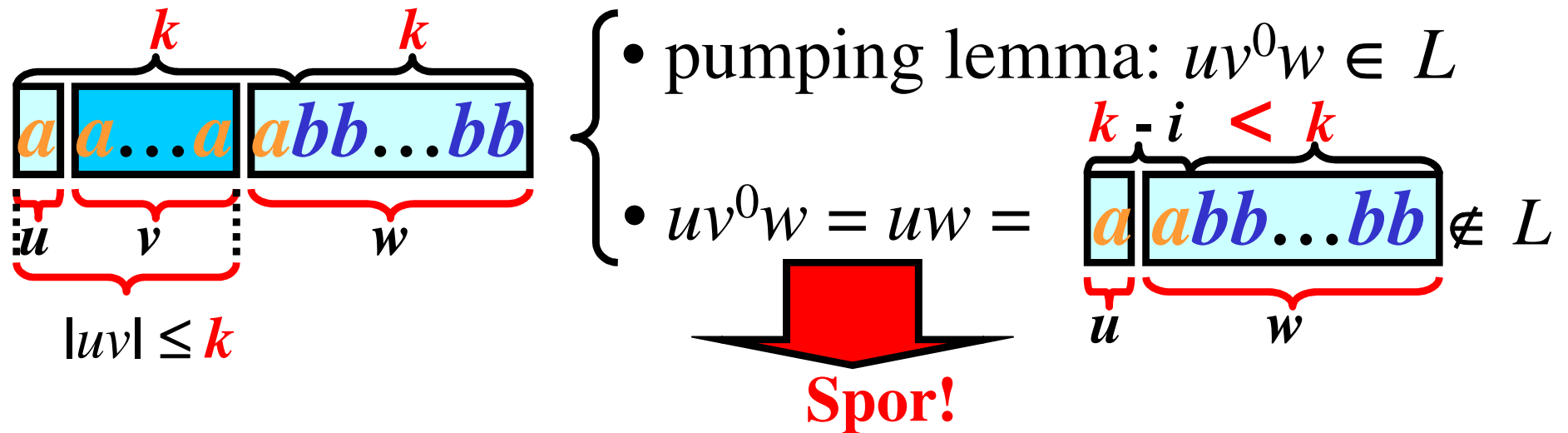
Pumping Lemma: Příklad

Dokažme, že $L = \{a^n b^n : n \geq 0\}$ není regulární:

1) Předpokládejme, že L je regulární. Necht' $k \geq 1$ je konstanta z pumping lemma pro jazyk L .

2) Necht' $z = a^k b^k : a^k b^k \in L$, $|z| = |a^k b^k| = 2k \geq k$

3) Všechny dekompozice z na uvw , $v \neq \varepsilon$, $|uv| \leq k$:

4) Proto L není regulární jazyk

Poznámka k použití pumping lemma

- **Pumping lemma:**

pokud L je regulární $\Rightarrow$ existuje $k \geq 1$ a ...

Základní aplikace pumping lemma:

- důkaz sporem, že L není regulární jazyk.

- Ale následující implikace je **špatná**:

~~pokud existuje $k \geq 1$ a ... $\Rightarrow L$ je regulární~~

- **Nelze** použít pumping lemma k dokázání, že daný jazyk L je regulární!!

Pumping lemma: Aplikace II. 1/3

- Pumping lemmu je možné použít k dokazování dalších tvrzení.

Ilustrace:

- Necht' M je DKA a k konstanta z pumping lemmy (k je počet stavů v M). Potom platí:
 $L(M)$ je nekonečný $\Leftrightarrow$ existuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$

Důkaz:

1) existuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k \Rightarrow L(M)$ je nekonečný:

pokud $z \in L(M)$, $k \leq |z|$, potom podle PL:

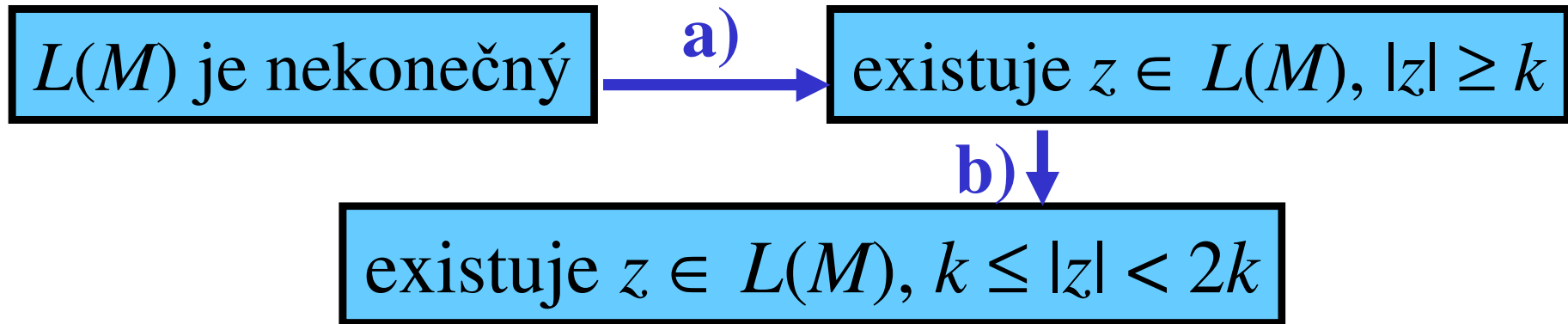
$z = uvw$, $v \neq \varepsilon$ a dále pro každé $m \geq 0$: $uv^mw \in L(M)$

$L(M)$ je nekonečný

Pumping Lemma: Aplikace II. 2/3

2) $L(M)$ je nekonečný $\Rightarrow$ existuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$:

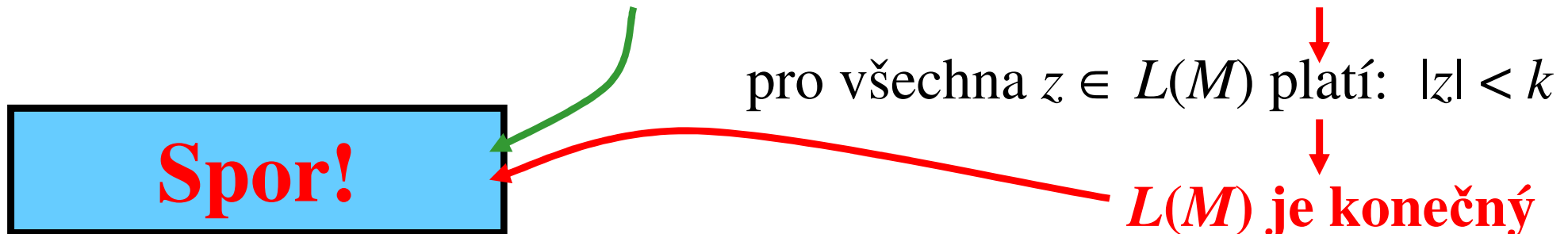
- Dokážeme sporem, že platí:

a) Dokážeme sporem, že:

- $L(M)$ je nekonečný $\Rightarrow$ existuje $z \in L(M)$, $|z| \geq k$

Předpokládme, že $L(M)$ je nekonečný a neexistuje $z \in L(M)$, $|z| \geq k$

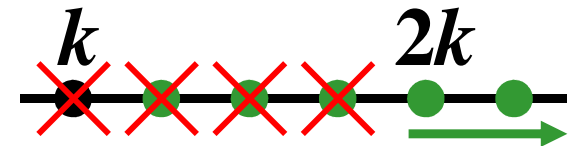

Pumping Lemma: Aplikace II. 3/3

b) Dokážeme sporem:

- **existuje** $z \in L(M)$, $|z| \geq k \Rightarrow$
existuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$

Předpokl., že **existuje** $z \in L(M)$, $|z| \geq k$
 a **neexistuje** $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$

Nechť z_0 je **nejkratší řetězec** splňující $z_0 \in L(M)$, $|z_0| \geq k$

Protože neexistuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$, musí: $|z_0| \geq 2k$

Pokud $z_0 \in L(M)$ a $|z_0| \geq k$, PL zaručuje: $z_0 = uvw$,

$|uv| \leq k$ a pro každé $m \geq 0$, $uv^m w \in L(M)$

$$|uw| = \underbrace{|z_0|}_{\geq 2k} - \underbrace{|v|}_{\leq k} \geq k \quad \text{pro } m = 0: uv^m w = uw \in L(M)$$

Celkově: $uw \in L(M)$, $|uw| \geq k$ a $|uw| < |z_0|$!

z_0 není nejkratší řetězec splňující $z_0 \in L(M)$, $|z_0| \geq k$

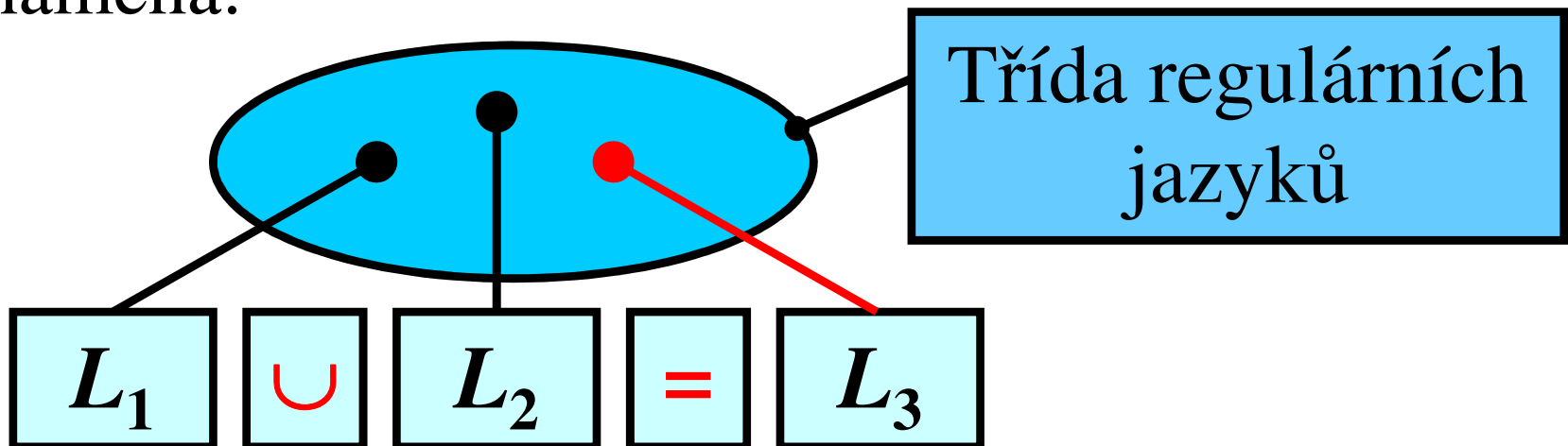
SPOR!

Uzávěrové vlastnosti 1/2

Definice: Třída regulárních jazyků je uzavřená vůči operaci $\circ$, pokud výsledek operace $\circ$ na libovolné regulární jazyky je opět regulární jazyk.

Ilustrace:

- Třída regulárních jazyků je uzavřená vůči *sjednocení*.
To znamená:

Uzávěrové vlastnosti 2/2

Tvrzení: Třída regulárních jazyků je uzavřena vůči: **sjednocení, konkatenaci, iteraci.**

Důkaz:

- Necht' L_1, L_2 jsou dva **regulární jazyky**
- Potom existují dva RV r_1, r_2 : $L(r_1) = L_1, L(r_2) = L_2$;
- Podle definice regulárních výrazů:
  - $r_1.r_2$ je RV značící $L_1 L_2$
  - $r_1 + r_2$ je RV značící $L_1 \cup L_2$
  - r_1^* je RV značící L_1^*
- Každý RV značí regulární jazyk, tedy $L_1 L_2, L_1 \cup L_2, L_1^*$ jsou **regulární jazyky**

Algoritmus: KA pro doplněk

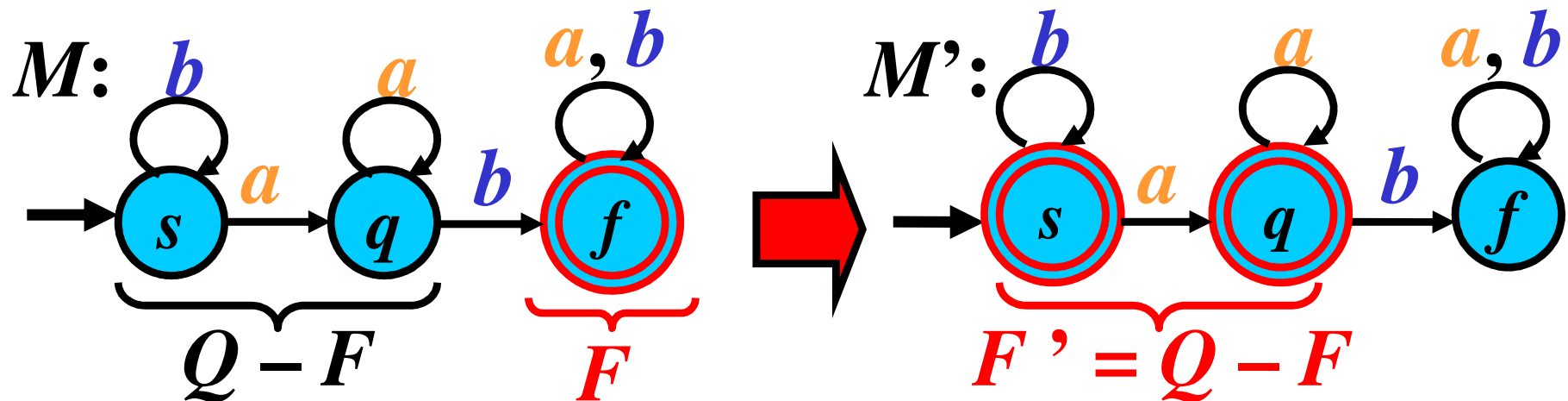
- **Vstup:** Úplný KA: $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$
- **Výstup:** Úplný KA: $M' = (Q, \Sigma, R, s, F')$,

$$L(M') = \overline{L(M)}$$

• Metoda:

- $F' := Q - F$

Příklad:

$L(M) = \{x: ab \text{ je podřetězec } x\}$; $L(M') = \{x: ab \text{ není podřetězec } x\}$

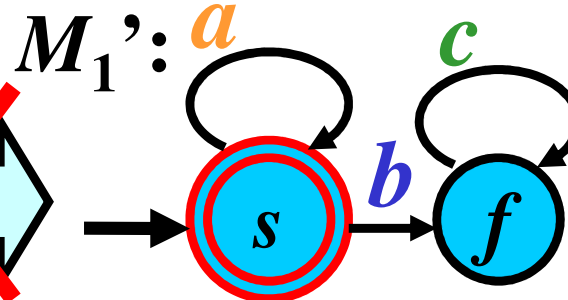
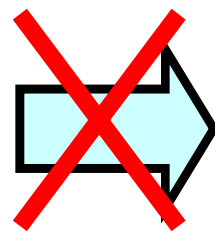
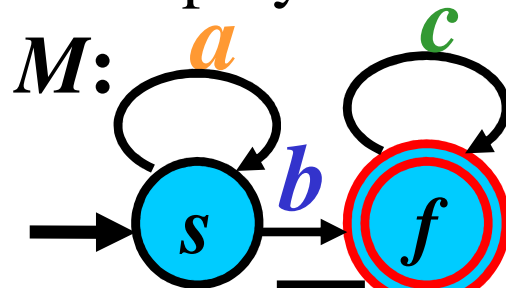
KA pro doplněk: Problém

- Předchozí algoritmus vyžaduje **úplný** KA
- Pokud M není úplný KA, potom M musí být převeden na úplný KA a pak může být použit předchozí algoritmus

Příklad:

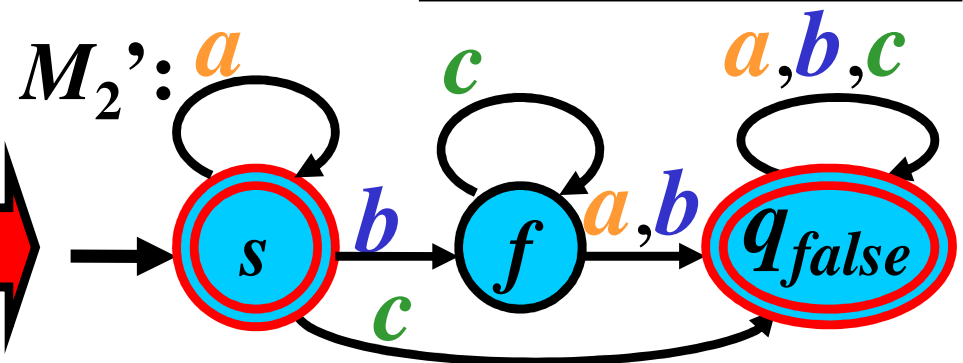
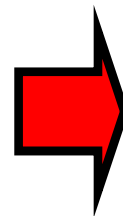
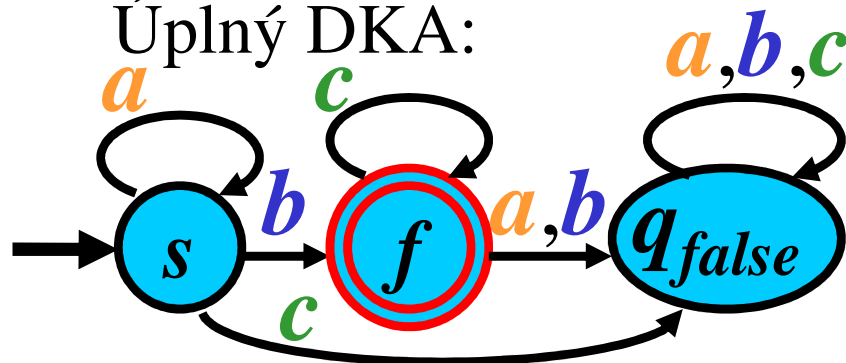
Neúplný DKA:

$$L(M_1') \neq \overline{L(M)}! - c \notin L(M), c \notin L(M_1')$$

$$L(M_2') = \overline{L(M)}$$

Úplný DKA:

Uzávěrové vlastnosti: Doplněk

Tvrzení: Třída regulárních jazyků je uzavřena vůči **doplňku**.

Důkaz:

- Necht' **L** je **regulární jazyk**
- Pak existuje úplný DKA M : $L(M) = L$
- Můžeme sestrojit úplný DKA M' : $L(M') = \overline{L}$
užitím předchozího algoritmu
- Každý KA definuje regulární jazyk, tedy **$\overline{L}$** je **regulární jazyk**

Uzávěrové vlastnosti: Průnik

Tvrzení: Třída regulárních jazyků je uzavřena vůči **průniku**.

Důkaz:

- Necht' L_1, L_2 jsou dva **regulární jazyky**
- $\overline{L_1}, \overline{L_2}$ jsou **regulární jazyky**
(třída regulárních jazyků je uzavřena vůči doplňku)
- $\overline{L_1} \cup \overline{L_2}$ je **regulární jazyk**
(třída regulárních jazyků je uzavřena vůči sjednocení)
- $\overline{\overline{L_1} \cup \overline{L_2}}$ je **regulární jazyk**
(třída regulárních jazyků je uzavřena vůči doplňku)
- $L_1 \cap L_2 = \overline{\overline{L_1} \cup \overline{L_2}}$ je **regulární jazyk**
(De-Morganovy zákony)

Boolova algebra jazyků

Definice: Necht' je třída jazyků uzavřena vůči sjednocení, průniku a doplňku. Potom tato třída tvoří *Boolovu algebru jazyků*.

Tvrzení: Třída regulárních jazyků tvoří Booleovu algebru jazyků.

Důkaz:

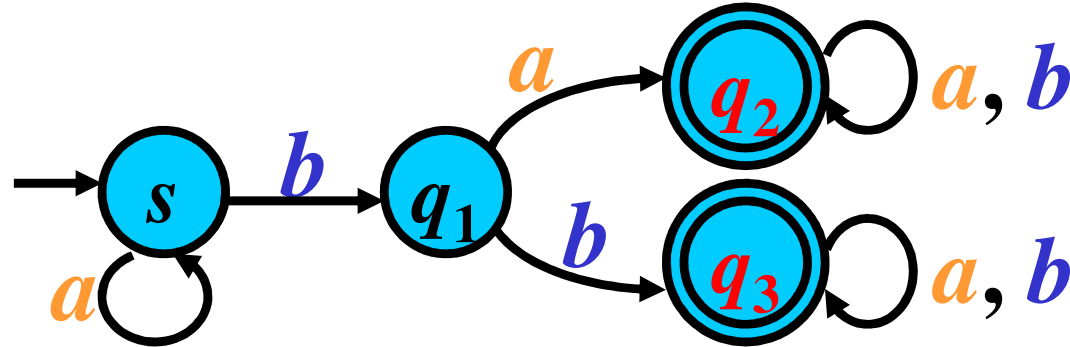
- Třída regulárních jazyků je uzavřená vůči sjednocení, průniku a doplňku.

Minimalizace: Rozlišitelné stavy

Myšlenka: Řetězec w *rozlišuje* stavy p a q , pokud se DSKA „dostane“ z právě z jedné z konfigurací pw a qw do koncového stavu.

Definice: Necht' $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$ je DSKA a necht' $p, q \in Q, p \neq q$. Stavy p a q jsou *rozlišitelné* pokud existuje řetězec $w \in \Sigma^*$ takový, že:
 $pw \vdash^* p'$ and $qw \vdash^* q'$, kde $p', q' \in Q$ a
 $((p' \in F \text{ a } q' \notin F) \text{ nebo } (p' \notin F \text{ a } q' \in F))$.
Jinak stavy p a q jsou *nerozlišitelné*.

Rozlišitelné stavy: Příklad

- s a q_1 jsou **rozlišitelné**, protože např. pro $w = a$:

$$\begin{aligned} sa &\vdash s, s \notin F \\ q_1 a &\vdash q_2, q_2 \in F \end{aligned}$$

- q_2 a q_3 jsou **nerozlišitelné**, protože pro každé $w \in \Sigma^*$:

$$\begin{aligned} q_2 w &\vdash^* q_2, q_2 \in F \\ q_3 w &\vdash^* q_3, q_3 \in F \end{aligned}$$

- Ostatní dvojice stavů jsou triviálně **rozlišitelné** pro $w = \varepsilon$.

Minimální KA

Definice: Necht' M je DSKA. Potom, M je *minimální KA*, pokud M obsahuje pouze rozlišitelné stavy.

Tvrzení: Pro každý DSKA M , existuje ekvivalentní minimální KA M_m .

Důkaz: Použij následující algoritmus.

Algoritmus: Minimalizace KA

- **Vstup:** DSKA $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$
- **Výstup:** Minimální KA $M_m = (Q_m, \Sigma, R_m, s_m, F_m)$

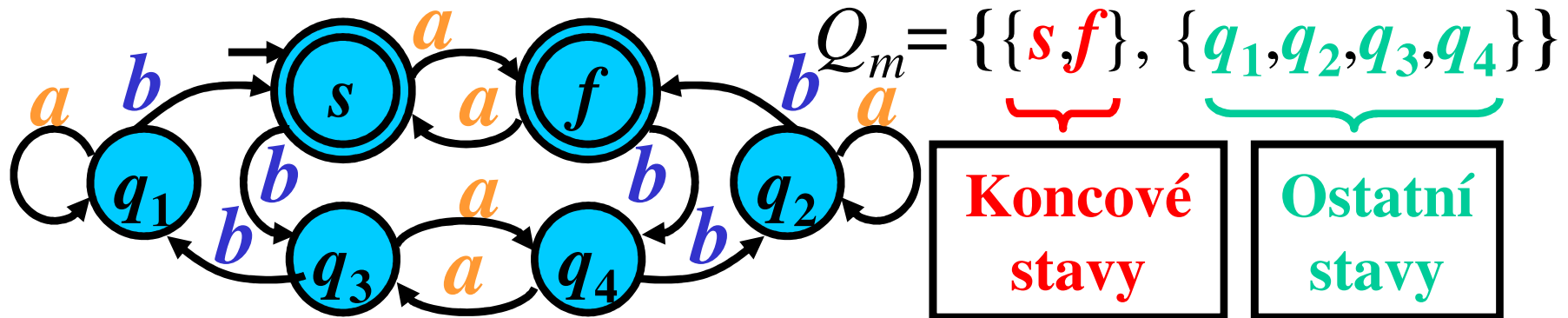

- **Metoda:**
- $Q_m = \{\{p: p \in F\}, \{q: q \in Q - F\}\};$
- **repeat**
  - if** existuje $X \in Q_m$, $d \in \Sigma$, $X_1, X_2 \subset X$ takové, že:

$$X = X_1 \cup X_2, X_1 \cap X_2 = \emptyset$$
and

$$\{q_1: p_1 \in X_1, p_1 d \rightarrow q_1 \in R\} \subseteq Q_1, Q_1 \in Q_m,$$

$$\{q_2: p_2 \in X_2, p_2 d \rightarrow q_2 \in R\} \cap Q_1 = \emptyset$$
then rozštěp X na X_1 a X_2 v Q_m
- until** není možné provést další štěpení;
- $R_m = \{Xa \rightarrow Y: X, Y \in Q_m, pa \rightarrow q \in R, p \in X, q \in Y, a \in \Sigma\};$
- $s_m = X: s \in X; F_m := \{X: X \in Q_m, X \cap F \neq \emptyset\}.$

Minimalizace: Příklad 1/4

1) $X = \{s, f\}$: Z jedné množiny Z jedné množiny

$d = a$: $sa \rightarrow f$
 $fa \rightarrow s$

$d = b$: $sb \rightarrow q_3$
 $fb \rightarrow q_4$

2) $X = \{q_1, q_2, q_3, q_4\}$: Z jedné množiny

$d = a$: $q_1 a \rightarrow q_1$
 $q_2 a \rightarrow q_2$
 $q_3 a \rightarrow q_4$
 $q_4 a \rightarrow q_3$

$d = b$: $q_1 b \rightarrow s$
 $q_2 b \rightarrow f$
 $q_3 b \rightarrow q_1$
 $q_4 b \rightarrow q_2$

$\{s, f\} \subseteq Q_1 = \{s, f\}$

Štěpení: $\{q_1, q_2, q_3, q_4\} \Rightarrow \underbrace{\{q_1, q_2\}}_{X_1}, \underbrace{\{q_3, q_4\}}_{X_2}$

$\{q_1, q_2\} \cap Q_1 = \emptyset$

Minimalizace: Příklad 2/4

$$Q_m = \{\{s, f\}, \{q_1, q_2\}, \{q_3, q_4\}\}$$

1) $X = \{s, f\}$: Z jedné množiny Z jedné množiny

$d = a$: $sa \rightarrow f$, $fa \rightarrow s$

$d = b$: $sb \rightarrow q_3$, $fb \rightarrow q_4$

2) $X = \{q_1, q_2\}$: Z jedné množiny Z jedné množiny

$d = a$: $q_1a \rightarrow q_1$, $q_2a \rightarrow q_2$

$d = b$: $q_1b \rightarrow s$, $q_2b \rightarrow f$

3) $X = \{q_3, q_4\}$: Z jedné množiny Z jedné množiny

$d = a$: $q_3a \rightarrow q_3$, $q_4a \rightarrow q_4$

$d = b$: $q_3b \rightarrow q_1$, $q_4b \rightarrow q_2$

Žádné další štěpení !!!

Minimalizace: Příklad 3/4

$$Q_m = \{\{s, f\}, \{q_1, q_2\}, \{q_3, q_4\}\}$$

$$\begin{array}{l} sa \rightarrow f \in R: \\ fa \rightarrow s \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{s, f\}a \rightarrow \{s, f\} \in R_m$$

$$\begin{array}{l} sb \rightarrow q_3 \in R: \\ fb \rightarrow q_4 \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{s, f\}b \rightarrow \{q_3, q_4\} \in R_m$$

$$\begin{array}{l} q_1a \rightarrow q_1 \in R: \\ q_2a \rightarrow q_2 \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{q_1, q_2\}a \rightarrow \{q_1, q_2\} \in R_m$$

$$\begin{array}{l} q_1b \rightarrow s \in R: \\ q_2b \rightarrow f \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{q_1, q_2\}b \rightarrow \{s, f\} \in R_m$$

$$\begin{array}{l} q_3a \rightarrow q_3 \in R: \\ q_4a \rightarrow q_4 \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{q_3, q_4\}a \rightarrow \{q_3, q_4\} \in R_m$$

$$\begin{array}{l} q_3b \rightarrow q_1 \in R: \\ q_4b \rightarrow q_2 \in R: \end{array} \} \Rightarrow \{q_3, q_4\}b \rightarrow \{q_1, q_2\} \in R_m$$

Minimalizace: Příklad 4/4

$$s \in \{s, f\} \Longrightarrow s_m := \{s, f\}$$

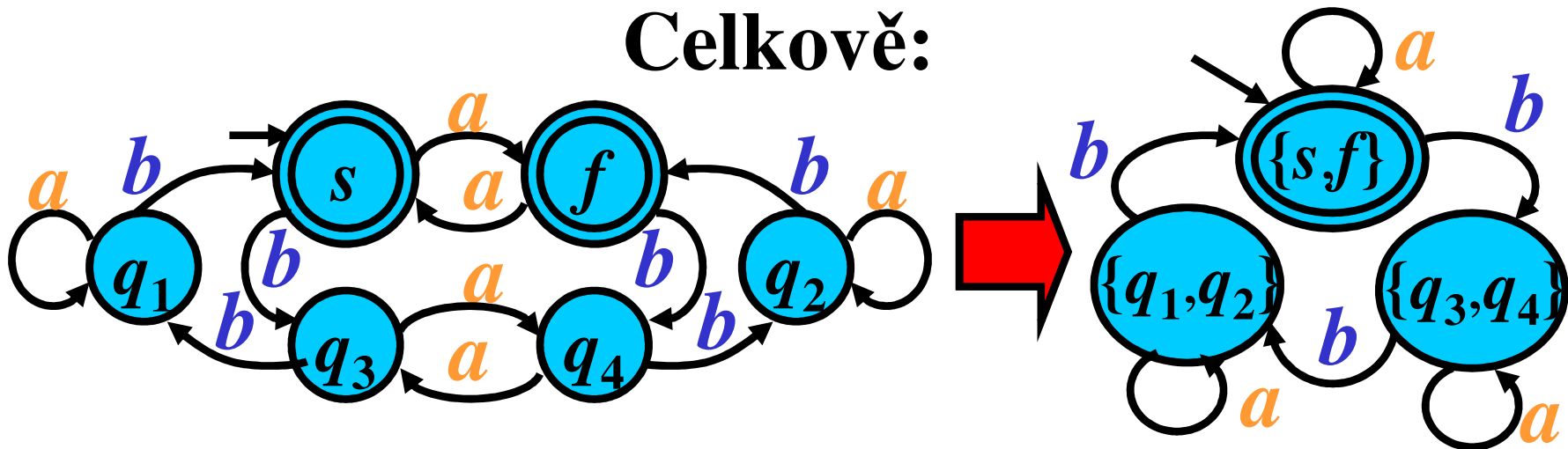
$$\left. \begin{array}{l} s \in F: \\ f \in F: \end{array} \right\} \Longrightarrow \{s, f\} \in F_m$$

$M_m = (Q_m, \Sigma, R_m, s_m, F_m)$, kde: $\Sigma = \{a, b\}$, $s_m = \{s, f\}$

$Q_m = \{\{s, f\}, \{q_1, q_2\}, \{q_3, q_4\}\}$, $F_m = \{\{s, f\}\}$

$R_m = \{\{s, f\}a \rightarrow \{s, f\}, \{s, f\}b \rightarrow \{q_3, q_4\}, \{q_1, q_2\}a \rightarrow \{q_1, q_2\},$
 $\{q_1, q_2\}b \rightarrow \{s, f\}, \{q_3, q_4\}a \rightarrow \{q_3, q_4\}, \{q_3, q_4\}b \rightarrow \{q_1, q_2\}\}$

Celkově:

Typy KA: Shrnutí

	KA	KA bez ε -přech.	DKA	Úplný KA	DSKA	Minimální KA
Počet všech pravidel tvaru $p \rightarrow q$, kde $p, q \in Q$	0-n	0	0	0	0	0
Počet pravidel tvaru $pa \rightarrow q$, pro libovolné $p \in Q$ a libovolné $a \in \Sigma$	0-n	0-n	0-1	1	1	1
Počet všech nedostupných stavů	0-n	0-n	0-n	0-n	0	0
Počet všech neukončujících stavů	0-n	0-n	0-n	0-n	0-1	0-1
Počet všech možných těchto automatů pro jeden regulární jazyk	∞	∞	∞	∞	∞	1

Hlavní rozhodnutelné problémy

1. Problém členství:

- Instance: FA M , $w \in \Sigma^*$; Otázka: $w \in L(M)$?

2. Problém prázdnosti:

- Instance: FA M ; Otázka: $L(M) = \emptyset$?

3. Problém konečnosti:

- Instance: FA M ; Otázka: Je $L(M)$ konečný?

4. Problém ekvivalence:

- Instance: FA M_1, M_2 ; Otázka: $L(M_1) = L(M_2)$?

Algoritmus: Problém členství

- **Vstup:** DKA $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$; $w \in \Sigma^*$
  - **Výstup:** **ANO**, pokud $w \in L(M)$
NE, pokud $w \notin L(M)$
-

- **Metoda:**
  - if $sw \vdash^* f, f \in F$ then napiš('ANO')
else napiš('NE')
-

Celkově:

Problém členství je pro KA rozhodnutelný

Algoritmus: Problém prázdnoti

- **Vstup:** KA $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$;
  - **Výstup:** **ANO**, pokud $L(M) = \emptyset$
NE, pokud $L(M) \neq \emptyset$
-

- **Metoda:**
  - if s je neukončující then napiš('ANO')
else napiš('NE')
-

Celkově:

Problém prázdnoti je pro KA rozhodnutelný

Algoritmus: Problém konečnosti

- **Vstup:** DKA $M = (Q, \Sigma, R, s, F)$;
  - **Výstup:** **ANO**, pokud $L(M)$ je konečný
NE, pokud $L(M)$ je nekonečný
-
- **Metoda:**
  - Necht' $k = \text{card}(Q)$
  - **if** existuje $z \in L(M)$, $k \leq |z| < 2k$ **then** napiš('NE')
else napiš('ANO')
-

Pozn.: Tento algoritmus je založen na tvrzení:

$L(M)$ je nekonečný $\Leftrightarrow$ existuje $z: z \in L(M), k \leq |z| < 2k$

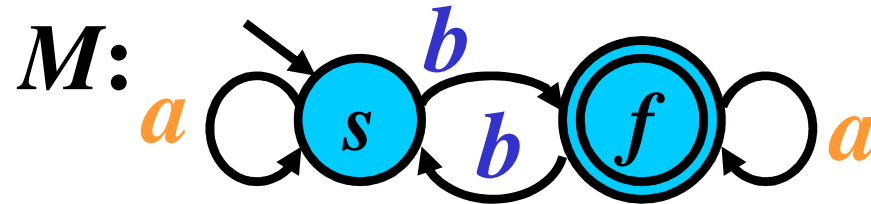

Celkově:

Problém konečnosti je pro KA rozhodnutelný

Rozhodnutelné problémy: Příklad

Otázka: $ab \in L(M)$?

$sab \vdash sb \vdash f, f \in F$

Odpověď: **ANO**, protože $sab \vdash^* f, f \in F$

Otázka: $L(M) = \emptyset$?

$Q_0 = \{f\}$

1. $qa' \rightarrow f; q \in Q; a' \in \Sigma: sb \rightarrow f, fa \rightarrow f$

$Q_1 = \{f\} \cup \{s, f\} = \{f, s\} \dots s$ je ukončující

Odpověď: **NE**, protože s je ukončující

Otázka: Je $L(M)$ konečný? $k = \text{Card}(Q) = 2$

Všechny řetězce $z \in \Sigma^*: 2 \leq |z| < 4: aa, bb, ab \in L(M), \dots$

Odpověď: **NE**, protože existuje $z \in L(M), k \leq |z| < 2k$

Algoritmus: Problém ekvivalence

- **Vstup:** Dva minimální KA, M_1 a M_2
  - **Výstup:** **ANO**, pokud $L(M_1) = L(M_2)$
NE, pokud $L(M_1) \neq L(M_2)$
-

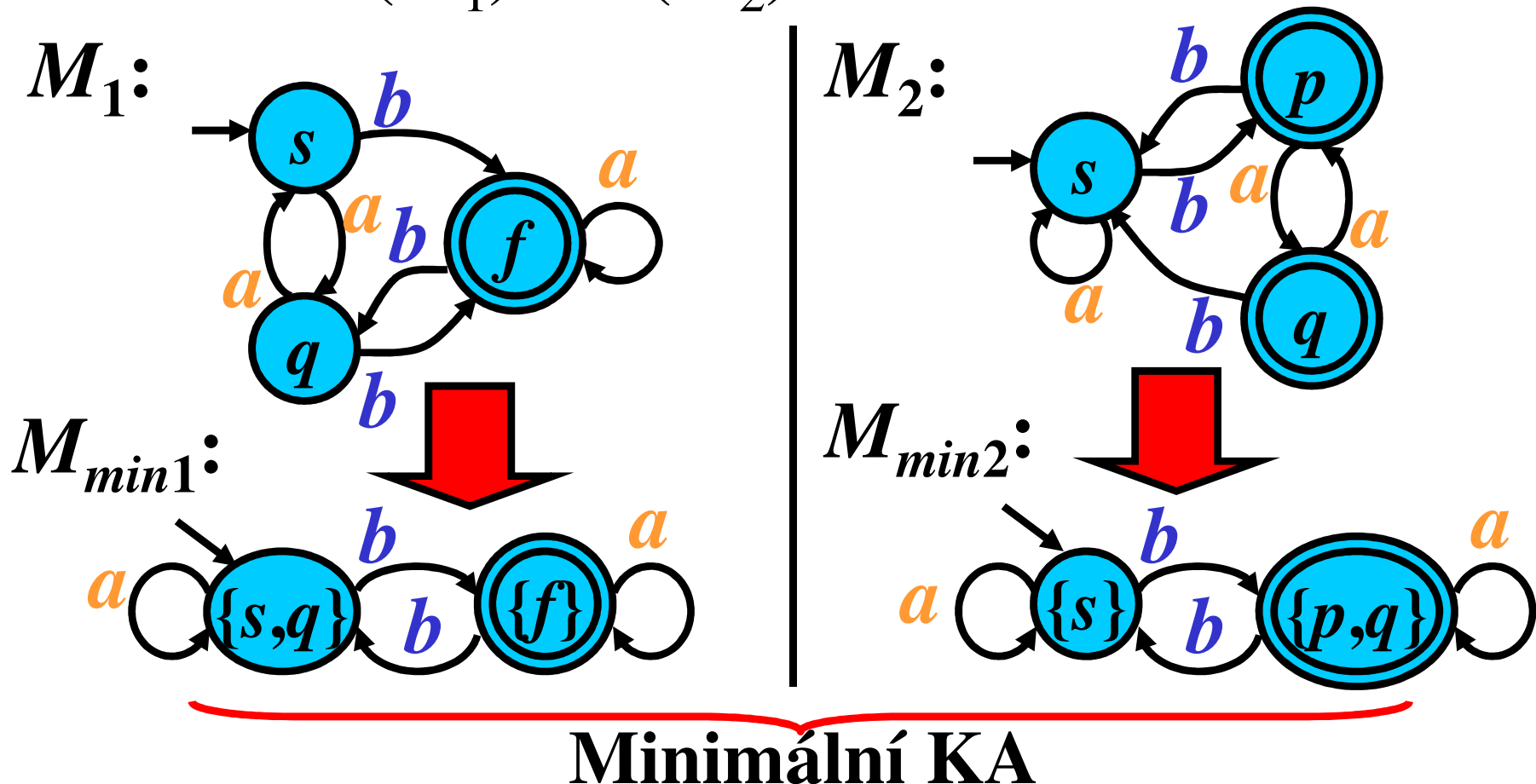
- **Metoda:**
  - **if** M_1 má stejnou strukturu jako M_2 až na pojmenování stavů
then napiš('ANO')
else napiš('NE')
-

Celkově:

Problém ekvivalence je pro KA rozhodnutelný

Problém ekvivalence: Příklad

Otázka: $L(M_1) = L(M_2)$?

Odpověď: **ANO**, protože M_{min1} má stejnou strukturu jako M_{min2}